

Olomoucký kraj

Krajské město: Olomouc

Rozloha: 5 267 km²

Počet obyvatel: 639 033 (06/2005)

Hustota osídlení: 121 obyvatel/km²

Nejvyšší bod: Praděd (1 491 m)

Přírodní podmínky

Průměrná nadmořská výška klesá od severu k jihu. O nejvyšší moravské pohoří **Hrubý Jeseník (Praděd, 1 491 m)** se kraj dělí se sousedním Moravskoslezským krajem; po hřebeni Jeseníků také vede stará zemská hranice mezi Moravou a Slezskem. Západ a jihozápad kraje pokrývají výběžky Českomoravské vysočiny, na východní hranici se zvedají Oderské vrchy. Jihovýchodní část kraje vyplňují úrodné nížiny na Hané.

Od severu jihu krajem protéká **řeka Morava**, do jejíhož povodí patří většina území kraje. Morava se vlévá do Dunaje, který její vody odvádí do Černého moře. Okrajové části kraje na severu (za hradbou Jeseníků) a severovýchodě odvodňuje **řeka Odra** do Baltského moře.

V Olomouckém kraji leží nejhlubší propast v Česku, **Hranická propast** (−274,5 m). Zajímavé přírodní oblasti jsou Litovelské **Pomoraví**, **přírodní park Sovinecko** a **Velký Kosíř**. Oderské vrchy a Nízký Jeseník jsou plné hustých lesů a meandrujících potoků.

Historie

Kraj jako vyšší územně správní celek České republiky vznikl v roce 2000.

Olomouc v minulosti soupeřila s Brnem o vedoucí postavení na Moravě. Už za Přemyslovců byla Morava rozdělena na úděl Olomoucký, Brněnský a Znojenský. Později se Brno stalo sídlem moravských zemských stavů, ale i potom se stavy scházely střídavě v Olomouci.

Hospodářský vývoj

byl ovlivněn především přírodními podmínkami. Již od středověku je oblast Hané známa jako bohatá zemědělská oblast. Industrializace rozvíjející se od druhé poloviny 19. století se zaměřovala především na zpracování zemědělských produktů, dřevozpracující průmysl a rudný průmysl. Vlna socialistické industrializace však posílila průmysl především v jihovýchodní oblasti kraje mezi městy Olomouc, Přerov a Hranice. Zde posílilo především strojírenství, energetický, chemický průmysl a elektrotechnika, na severozápadě kraje pak zpracování rud a barevná metalurgie.

Průmysl

Tradiční jsou obory potravinářského průmyslu zpracovávající místní suroviny (cukrovary, sladovny. Nejsilnějším odvětvím je však i zde strojírenství, významný je i průmysl oděvní.

Potravinářský průmysl:

Olomouc - Olma (mléčné výrobky), Seliko (alkoholické nápoje),
Nealko (nealkoholické nápoje), Milo (tukové závody)
Přerov - pivovary Zubr a Regent,
Brodek u Přerova - cukrovar

Strojírenství:

Olomouc, Lutín, Hranice – Sigma (čerpadla)
Přerov – Meopta (optické přístroje)
Moravské údolí u Olomouce – Mora (sporáky)
Prostějov – Agrostroj (zemědělské stroje)
Uničov – (bagry, rýpadla, stavební stroje)
Sobotín u Šumperka - Velamos (kola)
Šternberk – (výroba hodin)

Doprava

Ze západu na východ krajem prochází český "hlavní železniční tah" z Prahy přes Pardubice, Zábřeh, Olomouc, Přerov, Hranice na Moravě a dále na Ostravsko a na Slovensko či do Polska. Dálniční tah spojuje Olomouc s Brnem na jihu, pokračování na severovýchod do Ostravy ještě není hotové.

Věda a vzdělání

Olomouc je sídlem univerzity Palackého, která byla založena v roce 1576.

Vodstvo: Morava, Bečva, Oskava.

Prostuduj text a písemně odpověz na otázky.

1. Co se vyrábí v Olomouci ?
2. Jaký je průmysl v Přerově ?
3. Do kterého moře se vlévá řeka Morava ?
4. Jaká je nevyšší hora v Jeseníkách ?
5. Která řeka se vlévá do řeky Moravy ?